

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan lähinnä pääomatulojen verotuksen ja yritysverotuksen uudistamisen johdosta muutoksia rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annettuun lakiin. Muutokset aiheutuvat muun muassa suhteelliseen pääomatuloverotukseen siirtymisestä sekä veronsaajien aseman uudis-

tamisesta. Myös ulkomaille maksettavien eläkkeiden verokohtelua tarkistettaisiin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1993 alusta.

Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen vuodelle 1993 ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Pääomaverotuksen uudistaminen aiheuttaa muutostarpeita myös rajoitetusti verovelvollisten verotuksessa. Osa ehdotetuista muutoksista on sisällöllisiä ja osa teknisluonteisia. Sisällöllisiin muutosehdotuksiin sisältyy muun muassa se, että 25 prosentin verokanta tulisi koskemaan myös rajoitetusti verovelvollisten Suomesta saamia pääomatuloja.

Esitykseen sisältyy myös ehdotus ulkomaille maksettavien eläkkeiden ja muiden etuuksien verotuksen muuttamisesta. Tämä muutos ei varsinaisesti liity pääomaverouudistukseen vaan lähinnä Euroopan talousalueesta tehdystä sopimuksesta aiheutuvaan kansaneläkelaitoksen ulkomaille maksamien eläkkeiden lukumäärän äkilliseen kasvuun vuoden 1993 alusta. Koska kansaneläkelaitoksen ulkomaille maksamia eläkkeitä on lukumääräisesti paljon, mutta eläkkeet ovat pieniä, hallinnollisista syistä ehdotetaan niiden vapauttamista kokonaan verosta. Samalla ehdotetaan poistettavaksi nykyinen 1 500 markan kuukausikohtainen vapaa-määrä. Kaikkiaan ehdotus keventää joissakin tilanteissa hieman eläkkeiden verotusta, mutta

kiristää sitä lievästi osassa niitä tapauksia, joissa eläketuloa saadaan muilta eläkelaitoksilta. Näissäkin tilanteissa verosopimus kuitenkin usein estää myös muun eläkkeen verottamisen Suomessa.

2. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä.

3. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Esitys liittyy osana pääomatulojen verotuksen ja yritysverotuksen uudistamiseen, jonka vaikutuksia on selostettu samanaikaisesti annettussa hallituksen esityksessä tuloverolaiksi. Rajoitetusti verovelvollisia koskevien ehdotusten taloudelliset vaikutukset ovat kaikkiaan melko vähäiset. Hallinnollisesta näkökulmasta on merkitystä lähinnä eläkkeitä koskevilla ehdotuksilla, jotka merkitsisivät olennaisia hallinnollisia säästöjä.

Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen vuodelle 1993.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälän 2 momentin viittaus tulo- ja varallisuusverolakiin muutettaisiin koskemaan uutta tuloverolakia ja uutta varallisuusverolakia.

5 §. Ulkomaille maksettavia eläkkeitä koskevaa huojennusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että kansaneläkelaitoksen maksamat eläkkeet ja muut etuudet vapautettaisiin kokonaan Suomessa perittävistä verosta ja että nykyisestä kuukausikohtaisesta 1 500 markan vapaamäärästä luovuttaisiin.

7 §. Osana suhteellisen 25 prosentin pääomatuloveron käyttöönottoa ehdotetaan, että tätä veroprosenttia sovellettaisiin myös rajoitetusti verovelvollisen Suomesta saamiin pääomatuloihin, joista peritään lähdevero.

13 §. Muuna kuin lähdeverona perittävää veroa koskevaan pykälään ehdotetaan tehtäväksi useita lähinnä ehdotetun tuloverojärjestelmän perusrakenteen edellyttämiä muutoksia. Ulkomaiset yhteisöt suorittaisivat tuloveroa 25 prosenttia ja luonnolliset henkilöt valtionveroa pääomatulosta 25 ja ansiotulosta 35 prosenttia. Rajoitetusti verovelvolliset eivät enää suorittaisi erikseen kunnallisveroa, koska pääomatulojen ja yhteisöjen tulojen erillinen kunnallisverotus poistuisi ja luonnollisten henkilöiden ansiotulojen verotuksessa siirryttäisiin kotikuntaverotukseen. Pääomatulon 25 prosentin verokanta koskisi tämän pykälän nojalla myös sellaista veroa, jota ei peritä lähdeverona. Verokantaa sovellettaisiin näin ollen muun muassa luovutusvoittoihin ja puunmyyntituloon.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että myös rajoitetusti verovelvollisen luonnollisen henkilön tulo jaettaisiin ansiotuloon ja pääomatuloon siten kuin tuloverolaissa säädetään. Tämä koskisi myös Suomessa harjoitetun elinkeinotoiminnan ja maatalouden tulosta samoin kuin osuutta elinkeinotoimintaa tai maataloutta harjoittavan suomalaisen yhtymän tuloon. Pääomatulo-osuudesta suoritettaisiin näissä tapauksissa valtionveroa 25 prosenttia, mutta verotus toimitettaisiin tältäkin osin verotuslain mukaisessa järjestyksessä. Tuloverolain mukainen jako ansiotuloihin ja pääomatuloihin ei kuitenkaan koskisi tuloa, josta perittäisiin vero 3 §:ssä tarkoitettuna lähdeverona. Näin ollen esimerkiksi rajoitetusti verovelvollisen saamaa

osinkoa ei jaettaisi ansiotulo-osuuteen ja pääomatulo-osuuteen lukuun ottamatta 4 momentissa tarkoitettuja tilanteita.

Pykälän 4 momenttiin tehtäisiin eräitä muun lainsäädännön muutoksista aiheutuvia teknisiä tarkistuksia.

14 §. Pykälän 1 ja 3 momenttiin tehtäisiin muun lainsäädännön muutoksista aiheutuvia teknisiä tarkistuksia.

15 §. Pykälään sisältyvää lähinnä maatalouden ja metsätalouden tuloa koskevaa huojennussäännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi uuteen järjestelmään soveltuvaksi. Maatalouden ja metsätalouden tuloa verotettaisiin edelleen vain 2 000 markan tulon ylittävältä osalta. Pykälään sisältyisi myös vapaamäärän laske- mista koskeva etusijajärjestys. Vapaamäärä vähennettäisiin ensin maatalouden tuloksesta ja sen jälkeen metsätalouden ansiotulosta, joka voi olla maatilatalouden tuloverolain (543/67) mukaista metsätalouden puhdasta tuloa tai tuloverolain mukaista hankintatyön arvoa. Jos verovelvollista verotetaan tuloverolain mukaan puun myyntitulosta, vapaamäärä vähennettäisiin ensin maatalouden tuloksesta, sen jälkeen hankintatyön arvosta ja jäljelle jäävältä osalta metsätalouden pääomatulosta. Silloin kun vapaamäärää sovellettaisiin maatalouden tulokseen, tulos jaettaisiin ansiotulo-osuuteen ja pääomatulo-osuuteen vain siltä osin kuin tulos ylittää vapaamäärän.

Nykyinen 2 000—6 000 markan tuloa koskeva lisähuojennus poistettaisiin, koska pykälässä tarkoitettuihin tuloihin sovellettava veroprosentti alenisi nykyisestä noin 50:stä 13 §:n mukaan 25:een tai 35:een.

21 §. Rajoitetusti verovelvollisen valitusteita ehdotetaan selkiytettäväksi pykälän 1 momenttiin tehtävällä lisäyksellä, jonka mukaan myös yhtiöveron hyvityksen maksamista koskevasta lääninveroviraston päätöksestä valitettaisiin Uudenmaan lääninoikeuteen. Samalla momentin sanamuotoa ajanmukaistettaisiin.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivästä tammikuuta 1993. Lain lähdeveroa koskevia säännöksiä sovellettaisiin tuloon, joka saadaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, ja

muita säännöksiä ensimmäisen kerran vuodelta 1993 toimitettavassa verotuksessa.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta 11 päivänä elokuuta 1978 annetun lain (627/78) 1 §:n 2 momentti, 5, 7 ja 13 §, 14 §:n 1 ja 3 momentti, 15 § ja 21 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1242/88), 5 § 30 päivänä kesäkuuta 1989 annetussa laissa (616/89), 7 § ja 14 §:n 1 momentti 30 päivänä marraskuuta 1990 annetulla lailla (1022/90) ja 15 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, seuraavasti:

1 §

Rajoitetusta verovelvollisuudesta säädetään tuloverolaissa (/) ja varallisuusverolaissa (/).

5 §

Lähdeveroa ei peritä kansaneläkelaitoksen maksamasta eläkkeestä tai muusta etuudesta.

7 §

Lähdevero on 25 prosenttia osingosta, koroista, rojaltista ja yhtiöveron hyvityksestä sekä 35 prosenttia palkasta, eläkkeestä, muusta ennakoperintälain 5 §:ssä tarkoitettua suorituksesta samoin kuin henkilöstörahasen maksamasta rahasto-osuudesta ja jakamasta ylijäämästä. Lähdevero menee kokonaisuudessaan valtiolle.

13 §

Rajoitetusti verovelvollisen yhteisön on suoritettava Suomesta saadusta muusta kuin 3 §:ssä tarkoitettua tulosta yhteisön tuloveroa 25 prosenttia.

Rajoitetusti verovelvollisen luonnollisen henkilön on suoritettava 1 momentissa tarkoitettua tulosta valtionveroa pääomatulosta 25 prosenttia ja ansiotulosta 35 prosenttia.

Rajoitetusti verovelvollisen luonnollisen henkilön Suomesta saama tulo jaetaan ansiotuloon ja pääomatuloon siten kuin tuloverolaissa säädetään. Jako ei kuitenkaan koske tuloa, josta peritään lähdevero 3 §:n mukaan.

Jos rajoitetusti verovelvollinen on harjoitta-

nut liikettä tai ammattia Suomessa olevasta kiinteästä toimipaikasta, määrätään vero myös 3 §:ssä tarkoitettua tulosta 1 tai 2 momentin mukaan, mikäli tulo on luettava kiinteän toimipaikan tuloksi. Vero elokuvafilmin käyttämisestä tai käyttöoikeudesta saadusta korvauksesta määrätään niin ikään 1 tai 2 momentin mukaan.

14 §

Rajoitetusti verovelvollisen on suoritettava varallisuusveroa siten, että yhteisöt suorittavat veroa varallisuusverolaissa tarkoitettua yhteisön varallisuusveroprosenttia vastaavan osuuden verotettavasta varallisuudesta ja muut verovelvolliset 0,9 prosenttia siitä verotettavan varallisuuden osasta, joka ylittää 800 000 markkaa.

Mitä 2 momentissa säädetään ei koske suomalaisen asunto-osakeyhtiön eikä asunto-osakeyhtiölain (809/91) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua osakeyhtiön osakkeita eikä myöskään suomalaisen asunto-osuuskunnan osuuksia.

15 §

Rajoitetusti verovelvollisen luonnollisen henkilön on Suomessa harjoittamastaan maataloudesta tai metsätaloudesta saamastaan tulosta suoritettavaa veroa vain siltä osin kuin puhtaan tulon määrä on suurempi kuin 2 000 markkaa vuodessa. Vapautettava määrä vähennetään ensin maatalouden tuloksesta, sen jälkeen metsätalouden ansiotulosta ja jäljelle jää-

välttä osalta metsätalouden pääomatulo-osuudesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu 2 000 markan määrä vähennetään maatalouden tuloksesta ennen tuloksen jakamista ansiotuloon ja pääomatuloon.

21 §

Muutosta lääninveroviraston 11 §:n 2 momentin tai 11 a §:n nojalla antamaan päätökseen tai 12 §:n nojalla antamaan ennakkoratkaisuun taikka verojohtajan 16 §:n 2 momentin nojalla antamaan maksuunpanoa koskevaan päätökseen saa hakea valittamalla Uudenmaan lääninoikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä on toimitet-

tava valitusajassa lääninverovirastoon tai verotoimistoon taikka Uudenmaan lääninoikeuteen. Valtion puolesta valitusoikeus on verotuslaissa tarkoitettulla verotusasiamiehellä. Verotusasiamiehen valitusaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Lain lähdeveroa koskevia säännöksiä sovelletaan tuloon, joka saadaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, ja muita säännöksiä ensimmäisen kerran vuodelta 1993 toimitetavassa verotuksessa.

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

Laki

rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta 11 päivänä elokuuta 1978 annetun lain (627/78) 1 §:n 2 momentti, 5, 7 ja 13 §, 14 §:n 1 ja 3 momentti, 15 § ja 21 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1242/88), 5 § 30 päivänä kesäkuuta 1989 annetussa laissa (616/89), 7 § ja 14 §:n 1 momentti 30 päivänä marraskuuta 1990 annetulla lailla (1022/90) ja 15 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Rajoitetusta verovelvollisuudesta säädetään tulo- ja varallisuusverolaissa.

Rajoitetusta verovelvollisuudesta säädetään tuloverolaissa (/) ja varallisuusverolaissa (/).

5 §

Eläkkeestä saadaan vähentää 1 500 markkaa kultakin täydeltä kalenterikuukaudelta, jolta lähdeveron alainen eläke maksetaan. Jos rajoitetusti verovelvollinen saa useamman kuin yhden eläkkeen Suomesta, hänen saamistaan eläkkeistä vähennetään yhteensä 1 500 markkaa kultakin täydeltä kalenterikuukaudelta.

5 §

Lähdeveroa ei peritä kansaneläkelaitoksen maksamasta eläkkeestä tai muusta etuudesta.

7 §

Lähdevero on 25 prosenttia osingosta, 30 prosenttia korosta ja rojaltista sekä 35 prosenttia yhtiöveron hyvityksestä, henkilöstörahaston maksamasta rahasto-osuudesta ja henkilöstörahaston jäsenilleen jakamasta ylijäämästä, palkasta, eläkkeestä ja muusta ennakoperintälain 5 §:ssä tarkoitettua suorituksesta. Lähdevero menee kokonaisuudessaan valtiolle.

7 §

Lähdevero on 25 prosenttia osingosta, korosta, rojaltista ja yhtiöveron hyvityksestä sekä 35 prosenttia palkasta, eläkkeestä, muusta ennakoperintälain 5 §:ssä tarkoitettua suorituksesta samoin kuin henkilöstörahaston maksamasta rahasto-osuudesta ja jakamasta ylijäämästä. Lähdevero menee kokonaisuudessaan valtiolle.

13 §

Muusta kuin 3 §:ssä tarkoitettua tulosta on rajoitetusti verovelvollisen suoritettava valtion tuloveroa siten, että yhteisöt suorittavat veroa tulo- ja varallisuusverolaissa tarkoitettua yhteisön tuloveroprosentin mukaan ja muut verovelvolliset 30 prosenttia verotettavasta tulosta sekä kunnallisveroa siitä voimassa olevien säännösten mukaan.

13 §

Rajoitetusti verovelvollisen yhteisön on suoritettava Suomesta saadusta muusta kuin 3 §:ssä tarkoitettua tulosta yhteisön tuloveroa 25 prosenttia.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Jos rajoitetusti verovelvollinen on harjoittanut liikettä tai ammattia Suomessa olevasta kiinteästä toimipaikasta, määrätään *valtion tulovero sekä kunnallisvero* myös 3 §:ssä tarkoitettusta tulosta 1 momentin mukaan, mikäli tulo on luettava kiinteän toimipaikan tuloksi. Valtion tulovero sekä kunnallisvero elokuvafilmin käyttämisestä tai käyttöoikeudesta saadusta korvauksesta määrätään niin ikään 1 momentin mukaan.

14 §

Rajoitetusti verovelvollisen on suoritettava varallisuusveroa siten, että yhteisöt suorittavat veroa tulo- ja varallisuusverolaissa tarkoitettun yhteisön varallisuusveroprosentin mukaan verotettavasta varallisuudesta ja muut verovelvolliset 0,9 prosenttia siitä verotettavan varallisuuden osasta, joka ylittää 800 000 markkaa.

Mitä 2 momentissa on säädetty, ei koske suomalaisen asunto-osakeyhtiön eikä asunto-osakeyhtiöstä annetun lain (30/26) 25 §:ssä tarkoitettun osakeyhtiön osakkeita eikä myöskään suomalaisen asunto-osuuskunnan osuuksia.

15 §

Rajoitetusti verovelvollisen luonnollisen henkilön Suomessa olevasta kiinteistöstä saama tulo, ei kuitenkaan vuokratulo eikä verovelvollisen tai hänen perheensä vapaa-ajan viettoon käytettäväksi tarkoitettua asunnosta määrätty asuntotuloverolaissa (505/73) tarkoitettu asuntotulo, on vapaa valtion tuloverosta, mikäli puhtaan tulon määrä on enintään 2 000 markkaa vuodessa. Mikäli edellä mainitun puhtaan tulon määrä on suurempi kuin 2 000 markkaa, mutta enintään 6 000 markkaa vuodessa, hänen on suoritettava valtion tuloveroa määrästä, joka saadaan, kun kiinteistötulosta vähennetään puolet 6 000 markan ja kiinteistötulon erotuksesta.

Rajoitetusti verovelvollisen luonnollisen henkilön on suoritettava 1 momentissa tarkoitettusta tulosta valtionveroa pääomatulosta 25 prosenttia ja ansiotulosta 35 prosenttia.

Rajoitetusti verovelvollisen luonnollisen henkilön Suomesta saama tulo jaetaan ansiotuloon ja pääomatuloon siten kuin tuloverolaissa säädetään. Jako ei kuitenkaan koske tuloa, josta peritään lähdevero 3 §:n mukaan.

Jos rajoitetusti verovelvollinen on harjoittanut liikettä tai ammattia Suomessa olevasta kiinteästä toimipaikasta, määrätään *vero* myös 3 §:ssä tarkoitettusta tulosta 1 tai 2 momentin mukaan, mikäli tulo on luettava kiinteän toimipaikan tuloksi. *Vero* elokuvafilmin käyttämisestä tai käyttöoikeudesta saadusta korvauksesta määrätään niin ikään 1 tai 2 momentin mukaan.

14 §

Rajoitetusti verovelvollisen on suoritettava varallisuusveroa siten, että yhteisöt suorittavat veroa *varallisuusverolaissa* tarkoitettua yhteisön *varallisuusveroprosenttia* vastaavan osuuden verotettavasta varallisuudesta ja muut verovelvolliset 0,9 prosenttia siitä verotettavan varallisuuden osasta, joka ylittää 800 000 markkaa.

Mitä 2 momentissa *säädetään* ei koske suomalaisen asunto-osakeyhtiön eikä *asunto-osakeyhtiölain* (809/91) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettun osakeyhtiön osakkeita eikä myöskään suomalaisen asunto-osuuskunnan osuuksia.

15 §

Rajoitetusti verovelvollisen luonnollisen henkilön on Suomessa harjoittamastaan maataloudesta tai metsätaloudesta saamastaan tulosta suoritettavaa veroa vain siltä osin kuin puhtaan tulon määrä on suurempi kuin 2 000 markkaa vuodessa. Vapautettava määrä vähennetään ensin maatalouden tuloksesta, sen jälkeen metsätalouden ansiotulosta ja jäljelle jäävältä osalta metsätalouden pääomatulo-osuudesta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Edellä 1 momentissa tarkoitettu 2 000 markan määrä vähennetään maatalouden tuloksesta ennen tuloksen jakamista ansiotuloon ja pääomatuloon.

21 §

Muutosta lääninveroviraston 11 §:n 2 momentin nojalla antamaan päätökseen tai 12 §:n nojalla antamaan ennakkoratkaisuun tahi verojohtajan 16 §:n 2 momentin nojalla antamaan maksuunpanoa koskevaan päätökseen saadaan hakea Uudenmaan lääninoikeudelta kirjallisella valituksella, joka on viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona asianomainen sai tiedon ratkaisusta, toimitettava sanottuun lääninoikeuteen. Lääninverolautakunnassa olevalla verotusasiamehellä on niin ikään oikeus hakea muutosta edellä mainittujen päätösten ja ennakkoratkaisujen johdosta ja hänen osaltaan valitusaika luetaan päätöksen teon päivästä.

21 §

Muutosta lääninveroviraston 11 §:n 2 momentin tai 11 a §:n nojalla antamaan päätökseen tai 12 §:n nojalla antamaan ennakkoratkaisuun taikka verojohtajan 16 §:n 2 momentin nojalla antamaan maksuunpanoa koskevaan päätökseen saa hakea valittamalla Uudenmaan lääninoikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa lääninverovirastoon tai verotoimistoon taikka Uudenmaan lääninoikeuteen. Valtion puolesta valitusoikeus on verotuslaissa tarkoitettulla verotusasiamehellä. Verotusasiamehen valitusaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .*

Lain lähdeveroa koskevia säännöksiä sovelletaan tuloon, joka saadaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, ja muita säännöksiä ensimmäisen kerran vuodelta 1993 toimitettavassa verotuksessa.
